

Један од најутицајнијих немачких и светских филозофа, Јирген Хабермас, преминуо је данас у 97. години, објавила је издавачка кућа Зуркамп, позивајући се на његову породицу.

Јирген Хабермас је био један од најзначајнијих мислилаца савременог доба.

Каријеру је почео педесетих година прошлог века на Институту друштвених истраживања у Франкфурту, где је радио са Теодором Адорном.

Утицајна франкфуртска школа

У медијима су често називали "франкфуртском усијаном главом", јер је припадао утицајној филозофској школи из града са Мајне. Он је био један од ретких великана такве биографије, који је и у 21. веку редовно говорио и писао о политичким темама.

Његова хабилитација "Структурална трансформација јавне сфере" (1961) важи за ремек-дело у којем успоставља појам "јавности" као "историјске категорије".

Према Хабермасу, о "јавном мњењу" се могло говорити тек у касном 17. веку у Енглеској и 18. веку у Француској.

Око 1968. је био важан део "Франкфуртске школе", како се називала група интелектуалаца који су расправљали о томе како се просвећени човек, који се захваљујући разуму ослободио сила природе и сујеверја, могао срозати до варварства национал-социјализма.

Одрастање у сенци нацизма

Као и писац Гинтер Грас, и Хабермас је растао у сенци нацизма. То искуство оставило је трага у његовом делу где се пита како је земља која је изнедрила Лесинга, Шилера и Гетеа поклонила поверење вулгарном деспоту и чак га изабрала за рајхсканцелара 1933? И како спречити да језик поново постане оружје које ће завести људе?

Хабермас и протести 1968.

Током студентских протеста Хабермас је на Универзитету у Франкфурту држао катедру за филозофију и социологију.

Многи шездесетосмаши у том професору виде свог ментора.

Ипак, Хабермас се дистанцирао од покрета кад је постао радикалан и почео је јавно да га критикује.

Заговорник европског јединства

У свом капиталном делу "Теорија комуникативне акције" (1981), Хабермас је развио неку врсту упутства за модерно друштво. Према њему, темељ друштва је у језику који, као средство споразумевања, оспособљава за делање. Пита се: како у демократији обезбедити присилу бољег аргумента?

Овај филозоф је касније уводио појмове који су постали темељ немачке политике и суживота, рецимо онај о "консезуалном" друштву где грађани нису примаоци наређења него сами интервенишу, јасно износе свој став и траже компромис.

Наступао је као одлучни бранилац европског јединства. Због тога је 2018. године добио "Немачко-француску медијску награду".

(РТС, Шпигл, Дојче веле)